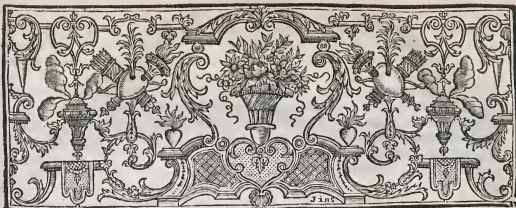

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ, Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS, manè discutienda in Scholis Medicorum, die Martis vigesimâ-secundâ Februarii, Anno Domini M. DCC. XLVI.

M. JOANNE-CLAUDIO MUNIER, Consiliario Medico Regis ordinario, & Domûs Regiæ Invalidorum, Doctore Medico, Præside.

An post gravem, ab ictu vel casu violento, capitis contusionem, etiam mediocriter suspectâ cranii fracturâ vel fissurâ, cutis unà cum pericranio ad os usque incidenda?

I.

NASCI-NE erat tanti? infantiam, somnum, tempora cibi, potûs, & tædii si computes, pueri vix sumus, senes jam videmur. Quisque tamen vult vivere: anus putida, miles ærumnosus, Irus egens, senex calculosus, *podagricus*, silicernius. Media inter tormenta mortem deprecamur, quocumque pretio fatum protelare avidi. Amaritudine sanitatem redimimus. Medicinam tutelarem Deam experiri cupimus cujuslibet pignoris dispendio. Jubet Medicina membrum resecari? tollitur: adeo dulce est sperare seriùs mori! Ferrum in viscera cruentum adigit? ignes inurit sauciis partibus? fiat: dummodò vivamus. Post gravem ab ictu vel

caſu contuſionem terebra admovenda eſt? admotam ſanatus gaudet æger. Incertum an admovenda? cutemque & pericranium unà evellenda cenſeas, ut liquidò conſtet quid ſit agendum? Urite, inquit æger, ſecate, radite, modò vivam. Apparatus ſanè ipsâ terebrâ crudelior: at ſæpè neceſſarius magis. Præceps quiſpiam è ſcalis aut loco edito cecidit? caput in lignum, ferrum aut lapidem, cranio duriora videlicet, impegit? vehemens ſanè commotio. Totius cerebri moles immenſa ſedibus dimota ſuis divulſaque validè intùs contremuit repercuſſa fortiter in parietes cranii? Forſan diſſiluerunt & ipſi parietes fragminibuſque (ſanâ extûs remanente cute) meninges torquent, vellicant, pungunt. Interdum ſola adeſt contuſio gravibus ſtipata ſymptomatis, etſi nulla adſit fiſſura aut fractura; aliquandò utrumque reperitur. In arenâ conſilium capere hoc opus, hic labor. Rebus tam obſcuris quis afferet lucem? Omne feret punctum qui unà cum luce medicinam dabit. Hoc ut aſſequare nullus non movendus lapis.

I I.

FELIX nimiùm qui potuit rerum cauſas cognoſcere! Sæpè ſatis felix qui tantùm rem ipſam poſſet cognoſcere. A gravi capitis percuſſione magnorum malorum naſcitur Ilias. Nec plerumque majora apparent: ſæpè grandiora & præcipua latent intùs: imò quæ latent ferè ſola ſunt vera mala: colliſio ſcilicet ſubſtantiæ pulpoſæ cerebri in interiores cranii parietes, ſugillatio, aut fractura in ipſis oſſibus. Reliqua apparentia ut phrenitim, Emphyſema, hæmorrhagias, febrem & cætera, ſigna tantùm & effectuum effectus habeto. Per hæc, ſi apparent omnia ſimul & graviſſima, imminentem vaticinare mortem: ſi minora urgent aut pauciora, cave fidas infidæ paci. Ignis latet ſuppoſitus cineri doloſo. Ne temnas tamen ſignorum conjecturam. His magnitudinem mali præſertim experto & ſeni Medico conjicere datur. Ex dolore capitis acutiori, lancinante, cum ſtupore, tinnitu aurium, vomitu, cerebrum vehementer concuſſum, ibique naſci & ali abſceſſum judica. Ex frontis, oculorum, faciei intumeſcentiâ pericranium uſque forſan ipſum valdè contuſum credere eſt. His adde hæmorrhagias per naſum, illæſis in ictu partibus externis naſi, per oculos, per aures, iiſdem poſitis, cranium fiſſum vix dubitare licet. Spaſmis miſerè convellitur æger, delirat, truci aſpectu terribilis è lecto furioſus exſilit? dura meningx fiſſurâ internâ, etiamſi nihil in tabulâ cranii exteriori appareat, convulſa torquetur; at interdùm Comate hæc omnia ſopiuntur ſigna. Hîc hæreret vel ipſe Tireſias. Tunc judicium difficile. Paucis quos æquus amavit Omnipotens, hæc omnia certâ datur aſſequi conjecturâ. Haud facilè contuſionem ſimplicem cutis cum levi & periculi experte commotione cerebri, ab oſſis externæ tabulæ depreſſione diſcernas: contuſionem externæ tabulæ oſſis ab utriuſque diſruptione. Fiſſuram internæ ſeu vitreæ ſolam quis adeò Lynceus ut pervideat? Abſceſſum vix poſt hebdomadas, menſes, annos adeſſe evincas. Juvandæ rationi quàm benè, ô bone Deus, addidiſti ſenſus. Non jam ſibi placeat adeò nec ſuperbiat *Ratio* de fallaciâ ſenſus arguendo. *Ratio* definit hîc eſſe *ratio*, niſi ſenſus veniat in conſilii partem & auxilium.

I I I.

LEVI tantùm commotione exceptâ nullis gravibus ſtipatâ ſymptomatis in utroque caſu confert inciſa cutis ad cranium uſque & detectum illicò ſubjectum os, per inciſionem pericranii. Sic lucem ſimul cum Medicinâ dubiis ægri rebus;

afferes. Si adſit fractura, plaudes ſanè! At ſi oſſe nudato integrum os & ſincerum appareat; putas grande piaculum commiſiſſe, nec ullâ luſtratione abluendum? Vulnere ſimplici cutem afflixiſti: nec putes ideò os eſſe *exfoliationi* permittendum: coaleſcet vulnus paucorum dierum ſpatio: ac non ſine magno ægrotantis juvamine contuſum forſan pericranium inciſione relaxabitur, detumeſcet facies, venæ cum internâ parte cranii committentes exonerabuntur; tabum ſeu ſanguinem concretum evoment, & ſi intus adſit commotio & abſceſſus, exterminabunt. At niſi remiſerint dilucidè omnia ſymptomata poſt tres aut quatuor dies, cave vulnus coaleſcere permittas. Angulos plagæ, vel cruciatæ, vel ſtellatæ, vel cujuſcumque figuræ plumaceolis ſublevatos ab oſſe arceas, ut, ſi perſeveraverint, delirium, coma, convulſio, aphonia, oculorum tenſio, ſuffuſio, &c. terebram quamprimùm admoveas. Iſthæc enim inciſio vel per ſe remedium eſt gravium ſymptomatum ubi non adeſt fractura, vel indicium omnium certiſſimum fracturæ, ſi forſan adfuerit; vel in utroque caſu, ſi per ſe non medetur, viam non aliundè parabilem ſternit ad ultimum omnium auxilium, Terebram.

IV.

PRINCIPIIS obſta; medicinam ſerò paraveris, cùm immedicabile per moram factum fuerit vulnus. Turpe Medico non tanti æſtimaſſe malum quanti erat æſtimandum. Malè excuſatus valeat cum ſuo *non putabam*, cùm potuit ſcire, inſpicere, propriis manibus palpare. In re periculi plenâ attendendum, timendum, cavendum quidquid luctuoſum magis & portentoſum. Agendum quaſi certa ſalus operam ſequeretur. Omnia tuta time; in deploratis nunquam deſpera; bonorum tamen verborum & promiſſorum haud prodigus indecenter. In negotio ancipiti viriliter operare, quaſi penès te foret eventus. Cautè rem age & providenter, quaſi omnia mortem intentarent. In cranio vehementer contuſo cave fracturam, commotionem aut ſugillationem, undè collectio materiæ ſtagnantis, corruptio, abſceſſus. Nec ideò ſperare ac proinde agere te deterreat ingens accidentium cohors. Paucis quidem ex orci faucibus ſuperas evadere ad auras, & ab ipſo Averni limine remeare datum eſt: at quod pauci potuêre, cur iſte non poterit, & iſte manu auxiliatrice adjutus. Conare magna: permitte Superis cætera. Unica via eſt inciſio, quâ latens in oſſe vitium detegas, eâ ſolâ obliquæ fiſſuræ fraudem relevabis. Interdùm ſolo pericranii tritu, vomitus, convulſio, febris, phrenitis, oculorum ſpaſmus, tetanus, &c. colliſioni capitis ſuperveniunt. Laxatâ per inciſionem pericranii criſpaturâ, hi motus inordinati fibrarum atque hæc tam gravia ſymptomata levi operâ compreſſa quieſcent. Nî remittant, ulteriùs ferro aggredere ipſum os; parata via eſt. Tunc otioſum ſpectaſſe naturam pigeret, & feciſſe lætaberis quæ puderet diſtuliſſe.

V.

SERIOREM ergò pœnitentiam dùm licet præveni catus, inciſione prudenter & peritè, pro ratione loci & magnitudine periculi factâ. Abſit ut miſſa faciam quæſita aliundè magna præſidia, ut frequentes & copioſas ſanguinis miſſiones, diætam exquiſitam, & quæcumque valent ſanguinem concretum intùs & extùs admota reſolvere. Sæpè doctâ plus valet arte malum, & quamvis nihil horum omiſeris, vix in vado conſtituitur æger. Quid? ſi neglexeris. Non me tunc emenſorum quadraginta aut ſexaginta dierum (poſt quos vita vulgò creditur incolumis & omnis periculi expers) elapſa ſeries ſecurum ideò præſtiterit; vel minimis ſympto-

matibus adhuc perterrefiam. Minimus capitis dolor, me judice, abſceſſum minaretur. Nec crudelem me facere medicinam qniſquam arguat. Crudeliter illum miſericordem dicito, qui, dùm poteſt ſervare civem, metuit, mortem (grande ſanè malum) levi malo propellere. Non in contuſione, quam parva ſequitur & externa tantùm ſugillatio, ſecandam cutem, ſecandum proponimus pericranium; at ubi hæmorrhagia, faciei tumor, delirium, vertigo, &c. gravia comitantur ſymptomata, etiamſi, illæsâ cute, certè non poſſit aſſeri fractum eſſe cranium, imò etiamſi cranium non eſſe fractum ferè pro certo teneatur.

Ergò poſt gravem, ab ictu vel caſu violento, capitis contuſionem, etiam mediocriter ſuſpectâ cranii fracturâ vel fiſſurâ, cutis unà cum pericranio ad os uſque incidenda.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Petrus Poiſſonnier, Profeſſor & Cenſor Regius.

M. Antonius le Camus.

M. Claudius Bourdier de la Mouliere.

M. Guillelmus Ruellan.

M. Petrus Arcelin.

M. Petrus Chevalier.

M. Ludovicus-Maria Pouſſe, Cenſor Regius & Chirurgiæ Profeſſor.

M. Antonius Caſamajor, Cenſor Regius.

M. Raymundus de la Riviere.

Proponebat Pariſiis JOANNES-FRANCISCUS PARIS, Pariſinus, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Pariſienſis Baccalaureus, A. R. S. H. 1746, à ſextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Univerſitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1746.